

Kratka ściekowa

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1928 - 1939

Miejsce powstania:

Kraków, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 800 mm, sze.: 180 mm, dł.: 805 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1371/IV/41

SŁOWA KLUCZOWE

woda, kanalizacja, higiena, hydrotechnika

OPIS

Zadaniem kratki ściekowej jest odbiór wód opadowych z ulic i dostarczenie ich do sieci kanalizacji deszczowej. Zanim wprowadzono do użytku wodociągi i kanalizacje, jakie znamy dziś, dostęp do wody i możliwość usuwania zanieczyszczeń były w mieście bardzo utrudnione. Pomiędzy jezdnią a chodnikiem znajdowało się zagłębienie zwane rynsztokiem, służące do odprowadzania wszelakich zanieczyszczeń wylewanych do niego ręcznie oraz do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Rynsztoki stanowiły źródło przykrych zapachów oraz rezerwar niebezpiecznych patogenów, dodatkowo w okresie zimowym często zamarzały, co wiązało się z koniecznością ich ręcznego oczyszczania. Taki stan rzeczy znacząco wpływał na zdrowie mieszkańców miast oraz średnią długość ich życia. Początki współczesnej krakowskiej sieci wodociągowej sięgają 1901 roku, kiedy oddano do użytku wodociąg z ujęciem wody na Bielanach. Sieć ta, wraz z towarzyszącym systemem kanalizacji, była i jest rozbudowywana i modernizowana, dzięki czemu pozostaje w użyciu do dziś. Powyższy obiekt powstał w przedsiębiorstwie Zjednoczone Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski, Fitzner-Gamper SA. Firma ta jest jedną z najstarszych w sektorze budowy maszyn w Polsce. Historia zakładu zaczyna się w roku 1804, kiedy Antoni Zieleniewski otworzył w Krakowie kuźnię. W kolejnych latach, jego syn Ludwik przyczynił się do rozwoju firmy i otwarcia nowych fabryk na terenie miasta. Obecnie firma działa pod nazwą Zakłady Budowy Maszyn i Aparatury im. Ludwika Zieleniewskiego w Krakowie SA, jednak produkcja odbywa się w całości w Niepołomicach. Ciekawostka: W Polsce po przemianach ustrojowych dochodziło do kradzieży żeliwnych elementów infrastruktury miejskiej, takich jak kratki ściekowe i pokrywy studzienek. Wynikało to z wysokich cen skupu metali i doprowadziło do zastępowania niektórych elementów pierwotnie żeliwnych betonowymi odpowiednikami. Bibliografia: Kuźnica Zieleniewskich, strona Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, <https://www.mim.krakow.pl/kuznica-zieleniewskich>, dostęp 9.05.2021. R. Wierzbicki, Wodociągi Krakowa, Kraków 2011, książka dostępna w Repozytorium Politechniki Krakowskiej pod adresem: <https://suw.biblos.pk.edu.pl/viewResource&mld=444027>, dostęp 9.05.2021. Z. Wolfram, „L. Zieleniewski” – to brzmi dumnie!, oficjalna strona Zakładu Budowy Maszyn i Aparatury im. Ludwika Zieleniewskiego w Krakowie 2004, <http://www.zieleniewski.com.pl/27,historia,50>, dostęp 9.05.2021.